

POORTAOL

GRATIS VESTINGKRANT VOOR EN DOOR BEWONERS VAN DE VESTING WOUDRICHEM
REDACTIE: DAALDERSTRAAT 4 ▾ 4285 AV WOUDRICHEM ▾ info@woudrichemvesting.nl ▾ JAARGANG 18 ▾ 25 MEI ▾ 2020

KERKEN MISSEN DE SAMENKOMST, DE ONTMOETING. MAAR JA HOE KAN JE ELKAAR ONTMOETEN IN HET CORONATIJDPERK?

HIJ IS DE VADER VAN DE POORTAOL LETTER. DANKZIJ EEN GROOT NETWERK KAN HIJ DOEN WAAR HIJ GOED IN IS. ZORG VERANDEREN IN KUNST

ALS GEVOLG VAN DE CORONA HEEFT DE HORECA HET MOEILIJK. DE VERSOEPILING BIEDT NIET VOOR IEDEREEN SOELAAS.

BIJ LOTTE EN ALEXANDER STAAT DE KAPSTOK BIJ DE ACHTERDEUR. ZE ZIJN VERS VANUIT UTRECHT EN DROMEN ZICH EEN TOEKOMST IN WOERKUM.

BEWONERS BLIJKEN DE DRIJVENDE KRACHT ACHTER DE FRAAIE VOORJAARS BLOEMEN OP DE WALLEN. WOERKUMER WEELDE IS DE NAAM.

KERKEN SNAKKEN NAAR ONTMOETING

De coronacrisis zet alles even stil. "En dat is goed", vinden dominee Adriaan Molenaar en pastor Kees Waas van de twee kerken in de vesting. "Hopelijk bedenken mensen nu wat wezenlijk van belang is. Draait het om de vervulling van materiële zaken of oog hebben voor de ander en de aarde? Voor wie of wat leef je?"

Na twee maanden van digitale vieringen bereiden de kerken zich voor op echte samenkomsten. De stoelen in de RK kerk aan de Vissersdijk staan al in corona-opstelling. Hier een losse stoel, anderhalve meter verderop een setje. Daarnaast nog een setje en dan weer één. In de Hervormde Martinuskerk valt niets te verschuiven, de banken staan er vast. Dus is het kerkbestuur aan het passen en meten hoe het vanaf 1 juli honderd mensen kan plaatsen. En moet het bepalen wie er welkom zijn, want doorgaans kerken er op zondag bijna tweehonderd mensen. Worden leden per wijk uitgenodigd? Op alfabet? Op de plek waar een liedboek ligt, mogen ze waarschijnlijk gaan zitten. Als ze het boek maar niet gebruiken om te gaan zingen, want dat mag voorlopig niet meer. Zoals carnaval bij de (katholieke) zuiderlingen tot veel besmettingen heeft geleid, zo was koorzang de boosdoener in diverse protestantse kerken. In één van zijn preken (online te lezen op ajmolenaar.nl) stelt de dominee dat niet de maatregelen van regeringen het virus binnen de kerken houden, maar de macht van God. "Jezus heeft de touwtjes in handen", zo preekt hij. Dat betekent niet dat Molenaar de regels aan zijn laars lapt.

PASTOR KEES WAAS (L) EN DOMINEE ADRIAAN MOLENAAR (R) VOOR HET ALTAAR IN DE KATHOLIEKE KERK AAN DE VISSERSDIJK

"Zeker in een gesloten ruimte met weinig ventilatie, zoals een kerk, moet je voorzichtig zijn."

De achterban van de kerken is behoorlijk vergrijsd. Niettemin heeft de katholieke Elisabethparochie (van Woudrichem tot Geertruidenberg) voor zover Waas weet slechts één lid verloren aan corona. De Hervormde Gemeente in Woudrichem is de dans helemaal ontsprongen. Molenaar: "We hebben wel mensen die het virus hebben gehad, maar iedereen is hersteld of herstellende." De Martinuskerk telde de afgelopen maanden wonderlijk weinig uitvaarten, slechts één.

Waas heeft in Altena diverse uitvaarten geleid en ook al ging het niet om coronaslachtoffers, altijd hing het virus als een schaduw over het laatste afscheid. "Maximaal dertig mensen, geen koor, anderhalve meter afstand houden op de begraafplaats en geen samenkomst na afloop." Huwelijken en dopen zijn uitgesteld. "Laat dit niet het nieuwe normaal zijn, maar het tijdelijke abnormaal."

De kerken missen de samenkomst, de ontmoeting. Zoals scholen digitaal verder gingen met onderwijs, zo verstuurden kerken de vieringen via

internet. De Hervormde Gemeente Woudrichem zelfs met beeld. Zo'n honderd mensen bekeken de uitzending live of achteraf. Maar een online viering blijft een slap aftreksel, zeker voor katholieken, voor wie rituelen tenminste zo belangrijk zijn als het woord. Online kun je lastig een hostie uitdelen; een schijfje 'brood' dat verwijst naar het laatste avondmaal. Na de viering in de kerk aan de Vissersdijk gingen de gemiddeld veertig tot zestig gelovigen altijd aan de koffie om gezellig na te praten in het pand aan de Hoogstraat. Dat kan niet meer als je anderhalve meter afstand moet houden.

Waas heeft geen idee of de mensen straks weer gaan komen. "De loop is eruit hè."

Wat de Martinuskerk ook mist, zijn inkomsten. Het gebouw wordt regelmatig verhuurd voor uitvoeringen en concerten. Die zijn allemaal niet doorgegaan en dus loopt de Hervormde Gemeente "duizenden euro's mis", aldus Molenaar. Het is een bijzaak voor de dominee. Hij ziet in de crisis vooral een teken. Niet per se een aankondiging van het einde der tijden, zoals diverse oudere leden menen, maar een 'wake-up call' voor iedereen die zich laat leiden door vakanties, spullen en andere materiële zaken. "Corona zet je even stil. Waar leef ik voor? Waar wil ik voor leven? Waar ontleen ik echt steun en kracht aan?" Voor Molenaar is het antwoord klip en klaar: Jezus.

Waas voegt er Maria aan toe. De verering van Maria is één van de variaties tussen protestanten en katholieken. Maar er zijn veel meer overeenkomsten dan verschillen tussen de twee christelijke godsdiensten en dus willen dominee en pastor vaker samen optrekken. Voor Moederdag stond er een gezamenlijke viering op het programma maar die ging door corona niet door. De bijeenkomst was zorgvuldig voorbereid. De kerken hebben lering getrokken uit het eerste gezamenlijk experiment vorig jaar tijdens de Visserijdagen toen vooral de katholieken zich niet thuis voelden. Voortaan worden de liederen samen uitgekozen want veel psalmen zijn volstrekt onbekend voor katholieken. En dat Molenaar bovenop de kansel staat en Waas beneden, dát doen ze ook niet meer.

'S MORGENS HANDOEK LEGGEN OP WOERKUMS STRANDJE?

Als de drukte op de Woerkumse strandjes tijdens Hemelvaartsdag indicatief is voor wat ons deze zomer te wachten staat dan voorspelt dit weinig goeds. Want het was druk, heel erg druk.

Jos Korthout schreef op zijn Facebook pagina: "Ik was verbaasd over de drukte. Volgens mij is het sinds de jaren zestig van de vorige eeuw niet meer zo druk geweest. Alle parkeerplaatsen stonden vol auto's en ook langs de weg en halverwege de strandopgang. Er stonden onafzienbare rijen fietsen. De strandjes leken zo druk als Scheveningen of Zandvoort op een warme dag. Volgens mij was de 1,5 meter-regel hier en daar wat uit het oog geraakt." Het mag de lezer duidelijk zijn dat die laatste opmerking een understatement was. Ook qua parkeren: er stonden rond 14:00 uur auto's tot aan het clubgebouw van de IJclub geparkeerd.

Uit eerder contact met een medewerker van de veiligheidsregio werd het volgende duidelijk: "Uiteraard begrijpen we dat de strandjes veel bezoekers trekken met dit prachtige weer! Toezicht vanuit BOA's en politie is dan ook juist gericht op de strandjes, natuurgebieden en bijvoorbeeld de Woudrichemse vesting. Wanneer het echt veel te druk wordt op een strandje kan politie of BOA iedereen naar huis sturen. Preventief gebieden afsluiten doen we nog niet. Dit is niet het beleid van onze Veiligheidsregio."

Helaas hebben we moeten vaststellen dat er op Hemelvaartsdag in ieder geval niet gehandhaafd werd. Sommige inwoners vinden dat er weer entree geheven moet worden. Net zoals in de zestiger jaren. Met het oog op een mogelijke massa werkloosheid misschien geen gek idee: het kan banen scheppen en mogelijk veel problemen voorkomen.

HORECA WORSTELT OP 1,5 METER

Als alles meezit, mag ook de Woerkumse horeca per 1 juni onder strikte voorwaarden weer open. Voor de één een haalbare kaart voor de ander een grote uitdaging.

"Omdat het terras voor een groot deel op de openbare weg staat, is die anderhalve meter voor ons eigenlijk niet haalbaar", zeggen Angèle en Wim Versteeg van 't Hoekske. "Onze vaste gasten komen bovendien voor de gezelligheid en dat valt niet mee met anderhalve meter afstand van elkaar." Als 't Hoekske op 1 juni toch open gaat zal dit ook door de huisbaas mogelijk zijn gemaakt want de oorspronkelijke pacht was niet op het nieuwe normaal gebaseerd.

Frans van IJssalon Baks maakt zich ook zorgen. "Kijk, ijs afhalen en thuis opeten gaat goed, maar als straks de terrassen

en restaurants weer open gaan zal dat voor ons niet voordelig uitpakken. Binnen in de salon is niet veel plek en buiten zitten we op de openbare weg. Het zal vooral van de gemeente afhangen of we daar een oplossing voor kunnen vinden." Anette Veer heeft vorige week namens Horeca Altena overleg gehad met de gemeente. "Omdat het kabinet en Horeca Nederland de landelijke regels nog aan het uitwerken zijn, weten we pas volgende week hoe het precies moet. Tot die tijd weten we alleen de algemene richtlijnen."

Een telefoonronde langs de verschillende restaurants maakt duidelijk dat die er allemaal klaar voor zijn. Spatschermen, tafeltjes op

anderhalve meter afstand, intakegesprek en waarschijnlijk ook tijdblokken waarbinnen gegeten kan worden om daarna alles grondig te reinigen zodat de volgende gasten weer kunnen komen. Baks maakt zich de meeste zorgen over de dagjesmensen die straks weer in grote getalen naar de vesting komen. "Met elkaar hebben we dan te weinig capaciteit om de bezoekersstroom op te vangen. Hoe dat moet gaan, weet ik ook niet."

MANTELZORG INSPIREERT

Zijn woonschip is een bijenkorf van mantelzorgers, ook in deze coronatijd. Zorg en medicatie houden kunstenaar Otto de Fijter op de been. Hij is de ontwerper van het lettertype waarmee deze woorden zijn geschreven en is bezig met een documentaire.

Otto de Fijter is een markante vestingbewoner. Sinds jaar en dag eigenaar van de Zuster Bartholomea, een voormalig vrachtschip uit begin twintigste eeuw, gebouwd in het Belgische Moerbeek, vlakbij Gent. Ook een mooie stad overigens. Bijna net zo mooi als Woudrichem, waar de Zuster Bartholomea op verschillende plekken heeft gelegen en de laatste jaren aan de ingang van de historische haven te vinden is, daar waar Maas en Waal tezamen komen.

Otto is kunstenaar en letterontwerper. Samen met zijn vrouw Coraline was hij eigenaar van uitgeverij De Kazerne, gevestigd destijds in De Kazerne aan de Vissersdijk. Het karakteristieke, stevige gebouw paste als een jas voor Coraline en Otto. Toen Coraline in 2007 ziek werd, ontstond een netwerk van mantelzorgers rondom de Zuster Bartholomea. De hondjes werden uitgelaten, er werd eten gebracht, er ontstonden nieuwe vriendschappen en de kinderen mochten iets pakken uit de pot met lekkers, die eindeloos werd aangevuld door Annemiek van Straten. Alle hulp was welkom, want voor Otto was mantelzorg een zware klus. Zelf heeft hij taaislijmziekte. Toen Coraline overleed bleef het netwerk van mantelzorgers bestaan.

Tot op de dag van vandaag komt naast dat netwerk, dagelijks de thuiszorg over de vloer. Ook in coronatijd. Een grote buiging voor al die vrouwen (want dat zijn het toch doorgaans) die zorgen dat Otto op tijd zijn medicatie krijgt en niet vergeet voor zichzelf te zorgen. Naast de thuiszorg komen er vele anderen om een praatje te maken, hondje Luna uit te laten of, in tijden dat het minder warm is, ervoor te zorgen dat de palletkachel wordt gevuld. Het was wel even spannend hoe dat nu zou gaan in tijden van corona en besmettingsgevaar, maar gelukkig kan met gebruik van gezond verstand, veelvuldig handen wassen en afstand houden (wat niet meevalt, want Otto geen knuffel geven is gek) de zorg gewoon doorgaan.

Otto is verheugd dat het Poortaal weer tot leven is gekomen. Om de inhoud, maar ook omdat zijn letter – de Prodesse – erin te bewonderen is. De passie voor letters is een drijvende kracht om te blijven creëren. Om dat vol te houden, is het netwerk van mensen om hem heen zijn voeding. Otto werkt gestaag aan een documentaire over zijn (mantel)zorgers. Zie hier de kracht van wederkerigheid, vertaald in kunst!

Sponsoring:

Deze Poortaal werd mogelijk gemaakt door 1 anonieme gepensioneerde ondernemer uit de vesting. Voor de volgende uitgaven zoeken we weer nieuwe sponsoren. Sponsor bijdrage is 40 euro voor zakelijke sponsoren of minder voor privépersonen (en natuurlijk kunt u ook uw naam en/of bedrijf hier vermeld krijgen).

Bel of App: 06-53 20 60 99

“En... gaan jullie nog lang door?” is de meest gestelde vraag aan de redactie. “In ieder geval tot de zomervakantie” is ons standaard antwoord. Begin juli dus. Daarna overwegen we maandelijks te verschijnen. Of dat lukt hangt van meer vrijwillige redactieleden af. Dus aarzel niet en ... meld je aan!

Reacties zijn welkom tot 200 woorden. Zijn ze langer, dan zal de redactie ze meestal moeten inkorten.

Redactie:

Annelies Bouman
Monique van de Ven
Paula Jorritsma
Ronald van den Ende

Fotografie:

Hannah Schaake
Annemiek van Straten
Goof van Vliet & Otto de Fijter

Drukwerk:

HH Productions - Andel

Correspondentie:

info@woudrichemvesting.nl

INGANG ACHTEROM

Vandaag interviewde ik mijn eigen dochter en schoonzoon: Lotte Hamelink-de Munck en Alexander Hamelink, die met hun vier maanden oude Sarah vorige week op de Vissersdijk zijn komen wonen.

Ze beleven een hectische tijd, door bevalling en verhuizing en ook doordat beiden verpleegkundige zijn in het UMC. Alexander werkt op de IC en Lotte is researchverpleegkundige op de afdeling oncologie. Nieuwe helden dus! Alexander komt oorspronkelijk uit Zeeland, Lotte is in de vesting geboren. In het UMC leerden ze elkaar kennen. Hun laatste adres was een flat in de Utrechtse wijk Leidsche Rijn. Toen hun dochter Sarah was geboren, merkten ze dat de stad toch wel druk was. De plannen om op termijn de stad te verlaten en naar het zuiden af te zakken waren er al en toen dit leuke huis op Funda verscheen, raakten die plannen in een stroomversnelling.

Ze wilden voor hun dochter een groter huis met meer mogelijkheden om buiten te spelen in een kleinere gemeenschap. En Lotte wilde graag terug naar geboortegrond en familie. Dus de keuze voor Woudrichem vesting was makkelijk. Achter de kinderwagen (her)ontdekken ze nu al het prachtige in de omgeving zoals de wallen en de gezellige straatjes. Bij Lotte komen herinneringen boven aan hoe heerlijk het spelen was in de speeltuin, de kerktuin en in ‘het bos bij het voetveer’, waar ze met vriendinnen een hut had gemaakt. En het gevoel van vrijheid, uitkijkend over de rivier, zittend en zingend op het kanon. Ze gunt Sarah ook hier op te groeien. Alexander verheugt zich er al op om met Saar naar schapjes en bootjes te gaan kijken. Toen ze vorig jaar juni trouwden in het Arsenal, konden ze niet vermoeden dat ze een jaar later al met z'n drieën hier zouden wonen!

Nadeel is de extra reistijd die beiden nu hebben naar hun werk. En vooral dat er na een avond- of nachtdienst bij thuiskomst slechts met moeite een parkeerplek te vinden is. Maar dat hebben ze er graag voor over om hier rustiger te wonen. Hoewel de straat drukker is dan ze hadden verwacht. “Het is wel anders druk. In Utrecht was het gejaagde herrie van brommers en verkeer, muziek van bouwvakkers en van nachtelijke feestjes van de benedenburen, het geluid van te veel mensen op elkaar. Hier is het gewoon geluid, van mensen die leven. Heerlijk.” Langzamerhand maken ze kennis met buurt en burens, ze krijgen welkomstbloemen en -kaarten, burens bieden al aan om op Sarah te passen. Lotte's ideaalbeeld is dat mensen achterom komen. Steegje, paadje, hekje, tuintje, achterdeur, “Joehoel!” Daarom staat de kapstok ook bij de achterdeur en niet bij de voordeur.

VESTING GROENER EN KLEURRIJKER

De vestingwallen kleurden dit voorjaar wit, geel en paars van de bloeiende sneeuwkllokjes, boerenkrokussen en boshyacinten die vrijwilligers op initiatief van Woerkumer Weelde hadden gepoot. De actie smaakt naar meer, zegt Goof van Vliet, één van de initiatiefnemers.

In 2013 werd er door de gemeente bezuinigd op groenonderhoud waardoor er geen bloemen meer in en rond de vesting zouden worden geplant of onderhouden. Van Vliet zocht stadgenoten op die geld wilden geven om de vesting met vroegbloeiers te

verfraaien. “Het werd gelijk een groot succes. Woerkumer Weelde ontving ruim 750 euro aan donaties waarvoor we vijfduizend stinzenbolletjes hebben gekocht die door tientallen vrijwilligers in het voorjaar zijn geplant.”

Toen de essenbomen bij de molen gekapt moesten worden, plantte Woerkumer Weelde knotlindes aan met geld van de voormalige gemeente Woudrichem. Twee ravelijnen werden verrijkt met een oud Hollandse fruitboom en er werden nog eens

tweeduizend bolletjes gekocht en gepoot in en rond de vesting.

Van Vliet is groot voorstander van vergroening van de vesting en moedigt alle initiatieven aan. “Bewoners van de Nieuwstad en Bagijnenstraat hebben op de noordelijke kant van d'n Rauwshol diverse planten geplaatst. Ook zie je meer tegeltuintjes ontstaan: buurtbewoners halen wat tegels of stenen uit de straat langs hun huis en zaaien daar bijvoorbeeld stokrozen. Leuk om te zien en hartstikke goed voor insecten en vogels.”

BUURTINITIATIEF AANPLANT MOLENSTRAAT